

ΣΧΕΣΕΙΣ Ε.Ε ΚΑΙ Η.Π.Α

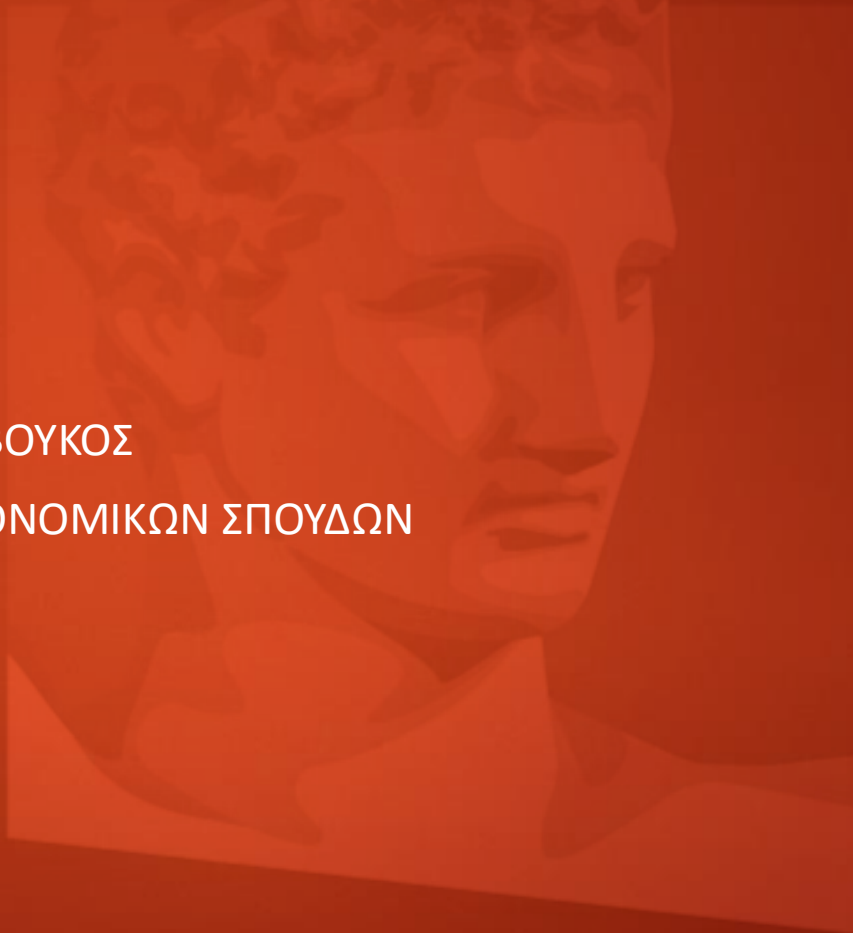
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

- ❖ ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΑΒΒΑΡΗ
- ❖ ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
- ❖ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΓΓΕΛΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2024-2025

Εισαγωγή

- ❖ Σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ: Από τις ρίζες της στον Ψυχρό Πόλεμο μέχρι σήμερα.
- ❖ Βασικοί Άξονες: Θεσμικές, οικονομικές και πολιτικές πτυχές.
- ❖ Κοινές αξίες: Δημοκρατία , ελευθερία, ανθρώπινα δικαιώματα
- ❖ Ρόλος στη διεθνή σκηνή: Συνεργασία για ασφάλεια, σταθερότητα και ανάπτυξη.
- ❖ Σκοπός: Κατανόηση της εξέλιξης και σημασίας της διατλαντικής συνεργασίας.

Θεσμικό Πλαίσιο

Η σχέση ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής βασίζεται σε μια σειρά από:

- ❖ Συνθήκες
- ❖ Εμπορικές συμφωνίες
- ❖ Κοινές Αξίες
- ❖ Στόχους

Ιστορική εξέλιξη των σχέσεων ΕΕ- ΗΠΑ

- ❖ Μεταπολεμική περίοδος και Σχέδιο Μάρσαλ (1948)
- ❖ ΝΑΤΟ (1949) και Ψυχρός Πόλεμος (1945-1991)
- ❖ Ίδρυση ΕΟΚ και η ανάπτυξη των σχέσεων (1957)
- ❖ Διατλαντική Διακήρυξη (1990)
- ❖ Νέα Διατλαντική Ατζέντα (1995)
- ❖ Ίδρυση Διατλαντικού Οικονομικού Συμβολαίου (2007)
- ❖ Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP) (2013-2016)

Μεταπολεμική περίοδος και Σχέδιο Μάρσαλ 1948

- ❖ Οικονομική βοήθεια ΗΠΑ για ανοικοδόμηση της Ευρώπης (1948)
- ❖ Σταθερότητα, Διατλαντική συνεργασία
- ❖ Βάσεις για ΕΟΚ

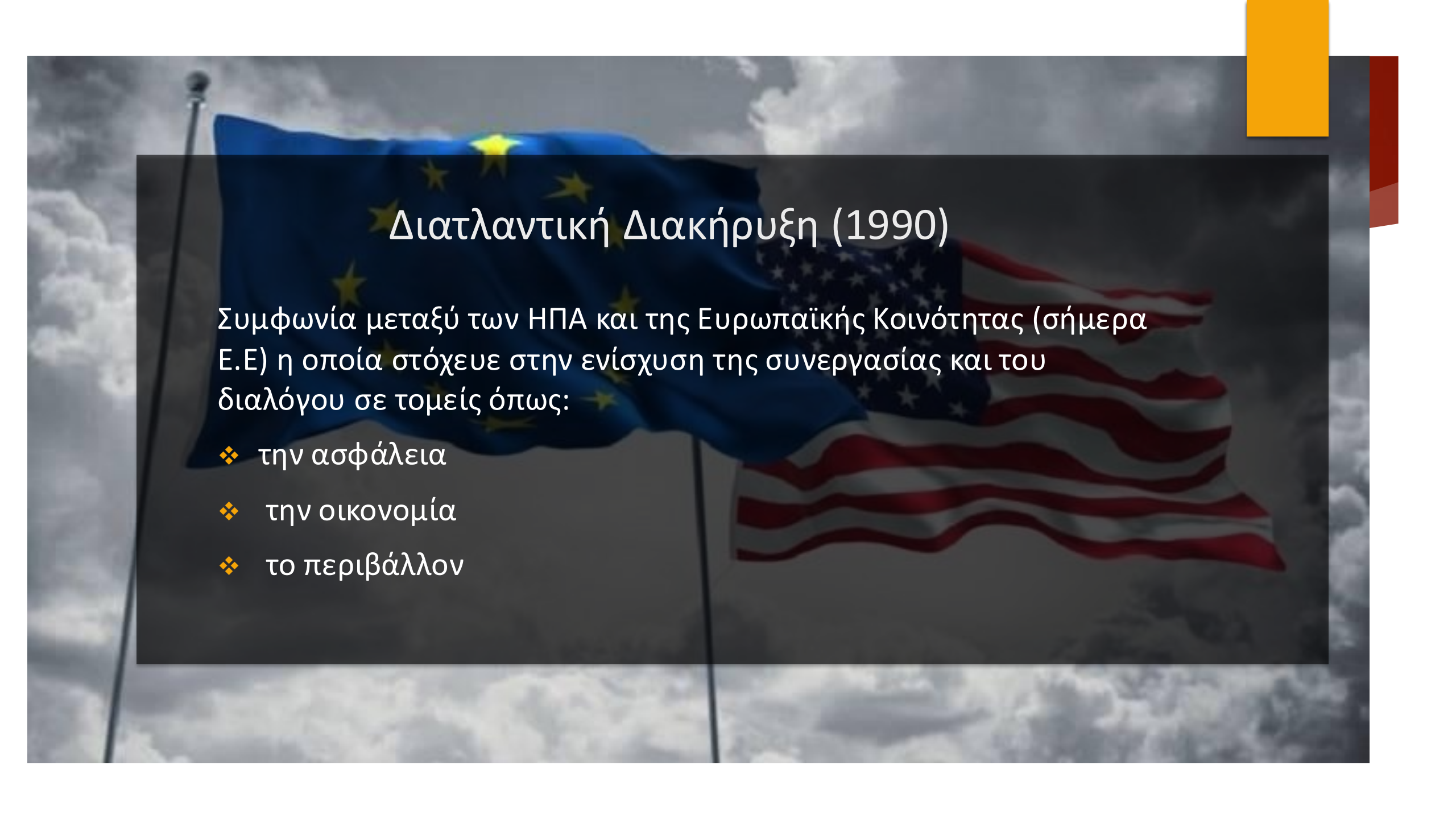
NATO 1949 και Ψυχρός Πόλεμος (1945-1991)

- ❖ Αποκλεισμός Βερολίνου από τη Σοβιετική Ένωση και πραξικόπημα στη Τσεχοσλοβακία.
- ❖ Συνθήκη της Ουάσινγκτον (1949), Ιδρυτική Συνθήκη, Άρθρο 5 : επίθεση εναντίον ενός θεωρείται επίθεση εναντίων όλων.
- ❖ Ψήφιση της απόφασης Vandenberg (1948): οι ΗΠΑ συμμετέχουν στη συλλογική Άμυνα.
- ❖ Συνθήκη Παρισιού και δημιουργία ΕΚΑΧ (1951)
- ❖ Το NATO είναι ο κύριος μηχανισμός μέσω του οποίου οι δύο πλευρές συνεργάζονται σε στρατιωτικό επίπεδο.

Ίδρυση ΕΟΚ και η ανάπτυξη των σχέσεων 1957

- ❖ Συνθήκη της Ρώμης: ιδρυτική συνθήκη.
- ❖ Στήριξη ΗΠΑ μέσω: GATT, Διμερών διαπραγματεύσεων.
- ❖ US-EEC Decleration: πρώτη επίσημη συμφωνία.

The background of the slide features the European Union flag (a blue field with twelve yellow stars) and the United States flag (stars and stripes) waving against a cloudy sky. The text is overlaid on a dark semi-transparent rectangle.

Διατλαντική Διακήρυξη (1990)

Συμφωνία μεταξύ των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (σήμερα Ε.Ε) η οποία στόχευε στην ενίσχυση της συνεργασίας και του διαλόγου σε τομείς όπως:

- ❖ την ασφάλεια
- ❖ την οικονομία
- ❖ το περιβάλλον

Νέα Διατλαντική Ατζέντα (1995)

Η Νέα Διατλαντική Ατζέντα του 1995 επιδίωξε να εμβαθύνει τη συνεργασία μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ σε ζητήματα όπως :

- ❖ το εμπόριο
- ❖ την ασφάλεια
- ❖ τα ανθρώπινα δικαιώματα

Διατλαντική Οικονομική Συνεργασία (1998)

- ❖ Επιδίωξη μείωσης των εμπορικών φραγμών και εναρμόνιση κανονισμών μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ.
- ❖ Η συνεργασία αυτή ενίσχυσε τις εμπορικές σχέσεις .
- ❖ Αυτό είχε θετικό αντίκτυπο στην οικονομική συνεργασία.

The background of the slide features the European Union flag (a blue field with twelve yellow stars) and the United States flag (thirteen horizontal stripes and a blue canton with fifty small, white, five-pointed stars) waving against a cloudy sky. A semi-transparent dark grey rectangle is overlaid on the image, containing the title and list. In the top right corner, there is a solid orange rectangular block.

Ίδρυση Διατλαντικού Οικονομικού Συμβουλίου(2007)

- ❖ Εμπόριο
- ❖ Επενδύσεις
- ❖ Ρύθμιση

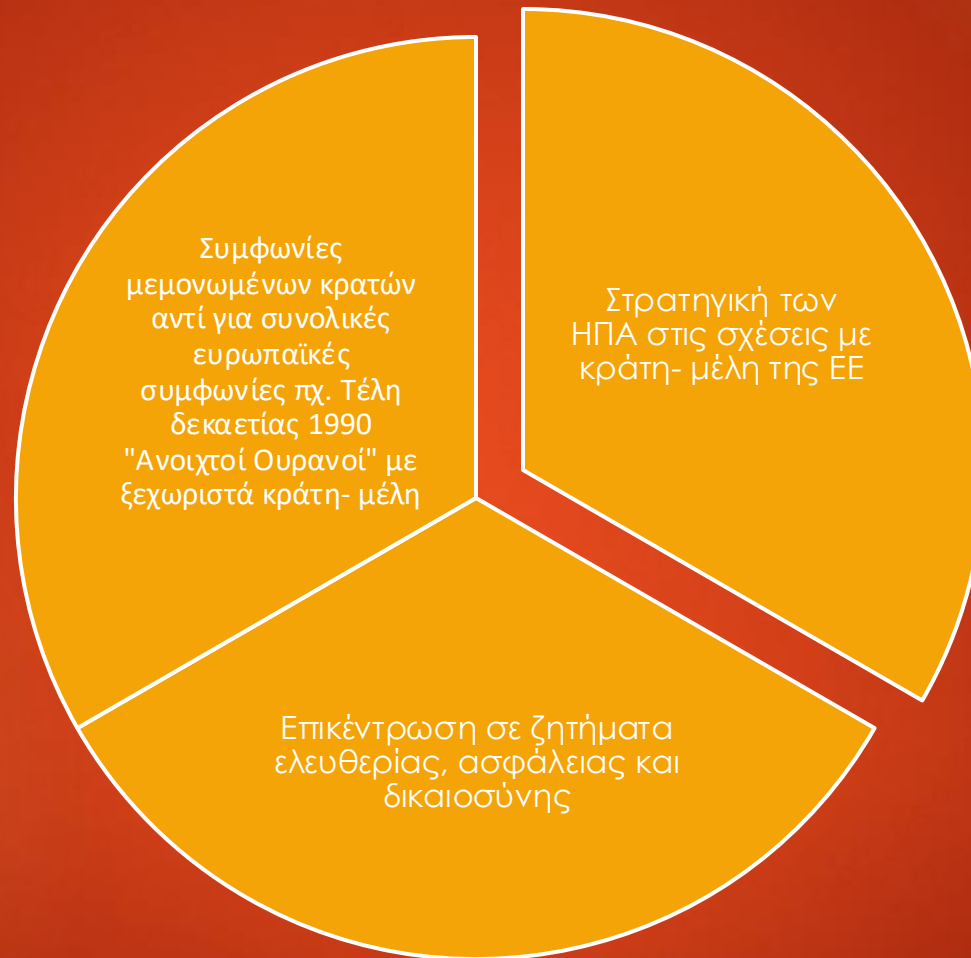

Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (ΤΤΙΡ) (2013-2016)

- ❖ Στόχος αυτής της συμφωνίας ήταν η μείωση των εμπορικών φραγμών ,η εναρμόνιση κανονιστικών ρυθμίσεων καθώς και η δημιουργία ενός κοινού εμπορικού χώρου.
- ❖ Δεν υλοποιήθηκε πλήρως λόγω διαφωνιών σε θέματα όπως το περιβάλλον και η υγεία, υπερβολική ισχύ που θα έδινε στις πολυεθνικές μέσω του ISDS. Η εκλογή του Τραμπ το 2016 οδήγησε σε στασιμότητα της διαπραγμάτευσης.

Διαίρει και
Βασίλευε
($\frac{1}{2}$)

Διαφορές Ε.Ε - ΗΠΑ στους Διεθνείς Θεσμούς

Ε.Ε:

- ❖ Επιδιώκει συμμετοχή σε διεθνείς θεσμούς για σταθερότητα και συνεργασία.
- ❖ Τα ΚΜ της επικυρώνουν σχεδόν όλες τις διεθνείς συνθήκες.

ΗΠΑ:

- ❖ Επιλεκτική προσέγγιση, έμφαση στη στρατιωτική ισχύ.
- ❖ Οι ΗΠΑ **δεν** επικυρώνουν τις μισές συμφωνίες (π.χ. θανατική ποινή, δικαιώματα γυναικών).

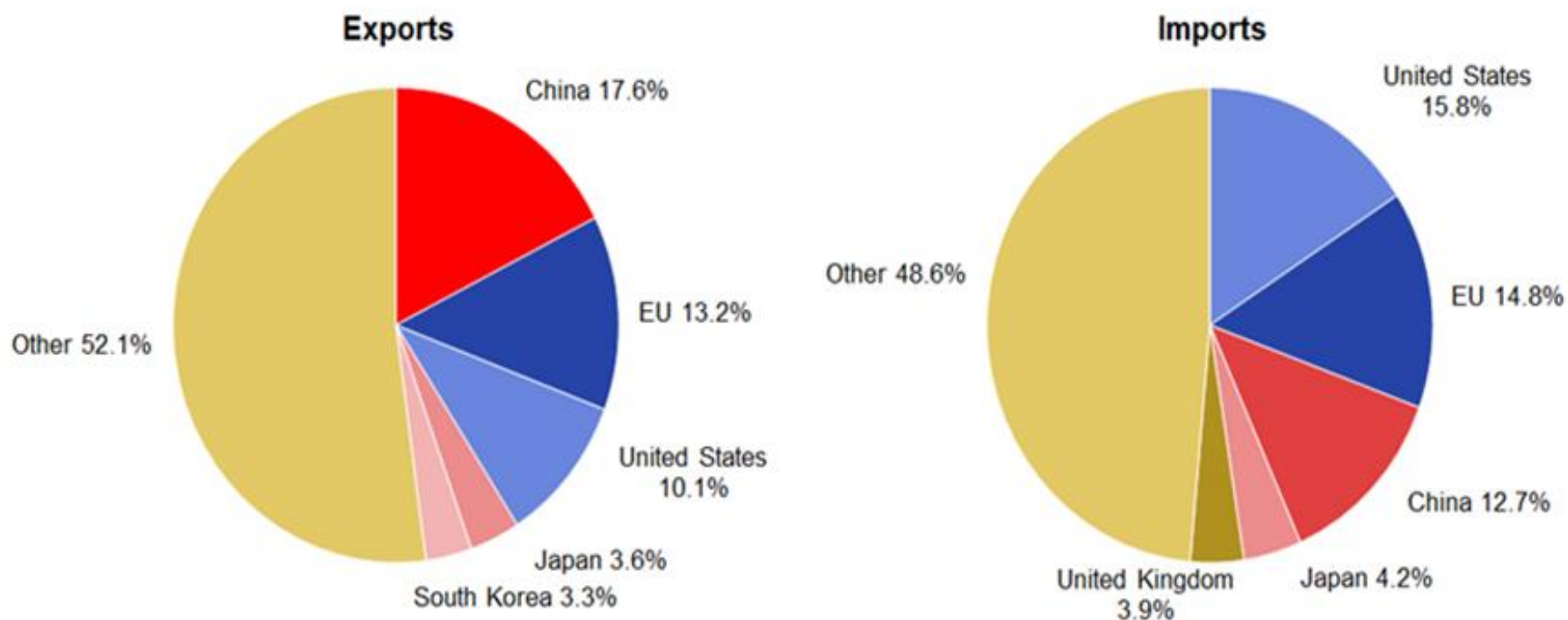
Οικονομικό Πλαίσιο

Ειδικά γνωρίσμα τα των διμερών οικονομικών σχέσεων ΗΠΑ - ΕΕ:

- ❖ Η παρακάτω εικόνα περιγράφει το διεθνές εμπόριο αγαθών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) και των Ηνωμένων Πολιτειών. Αναλύεται είτε το είδος ,είτε το μέγεθος των αγαθών που ανταλλάσσονται μεταξύ των δύο οικονομιών είτε ,τα μερίδια κάθε κράτους μέλους της ΕΕ σε αυτές τις ανταλλαγές.

The United States among the world's largest traders of goods, 2022

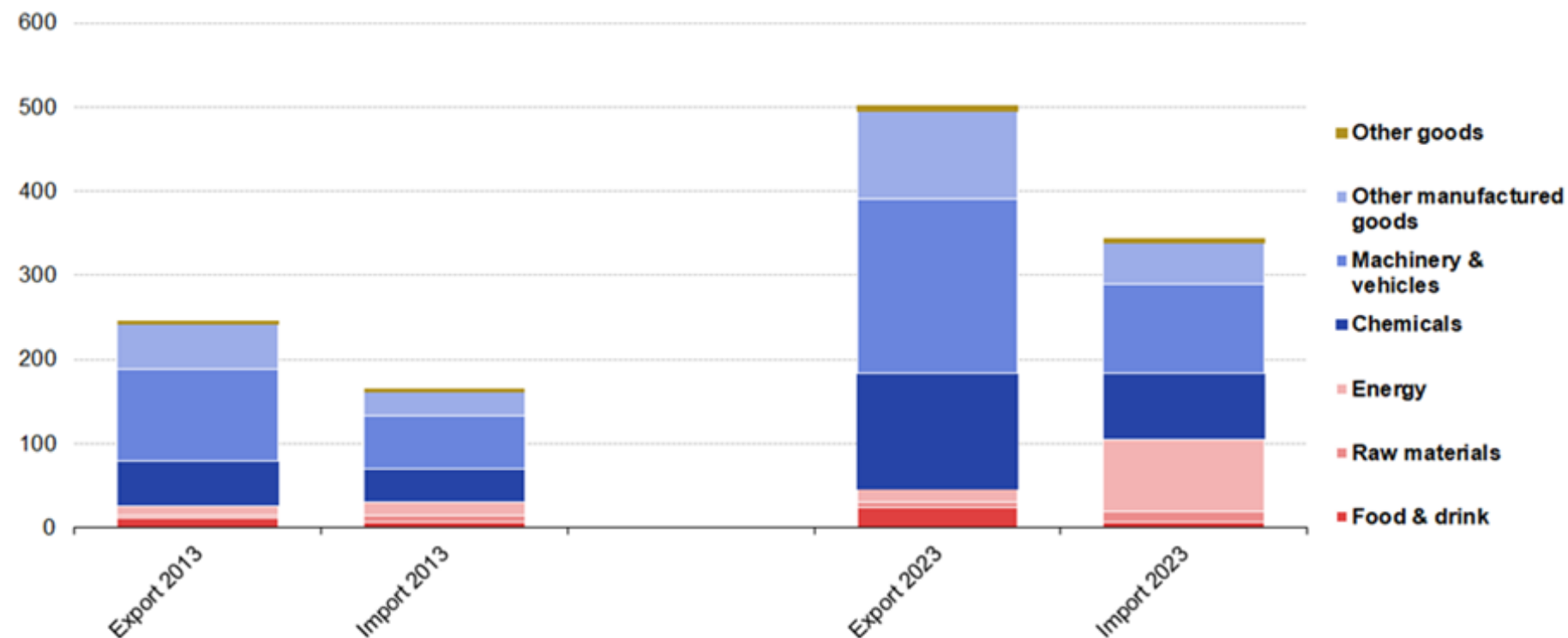
(% share of world exports/imports)

Source: Eurostat (online data code: ext_lt_introeu27_2020) and UNCTAD

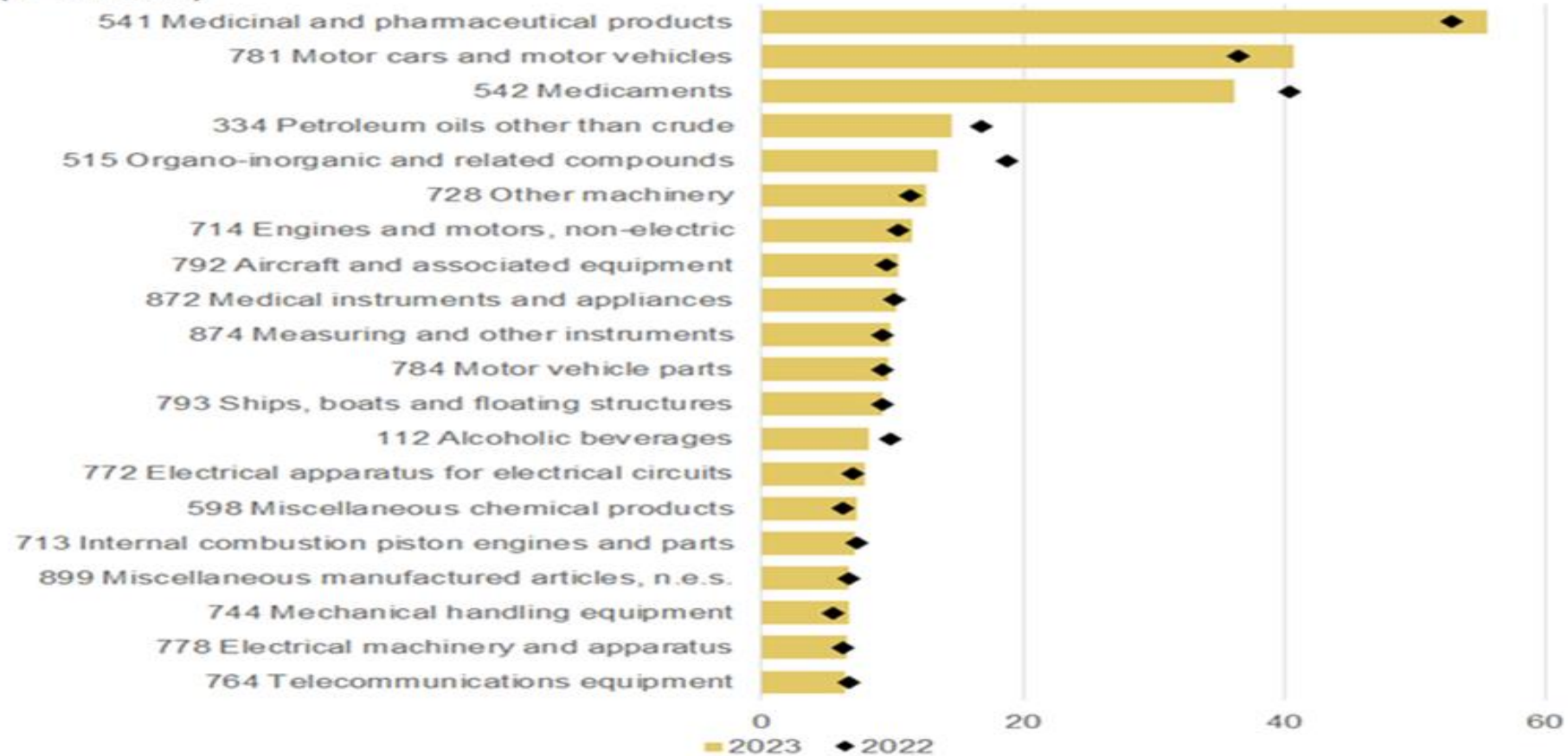
EU trade with the United States by product group, 2013 and 2023

(€ billion)

Source: Eurostat (online data code: ext_st_eu27_2020sitc)

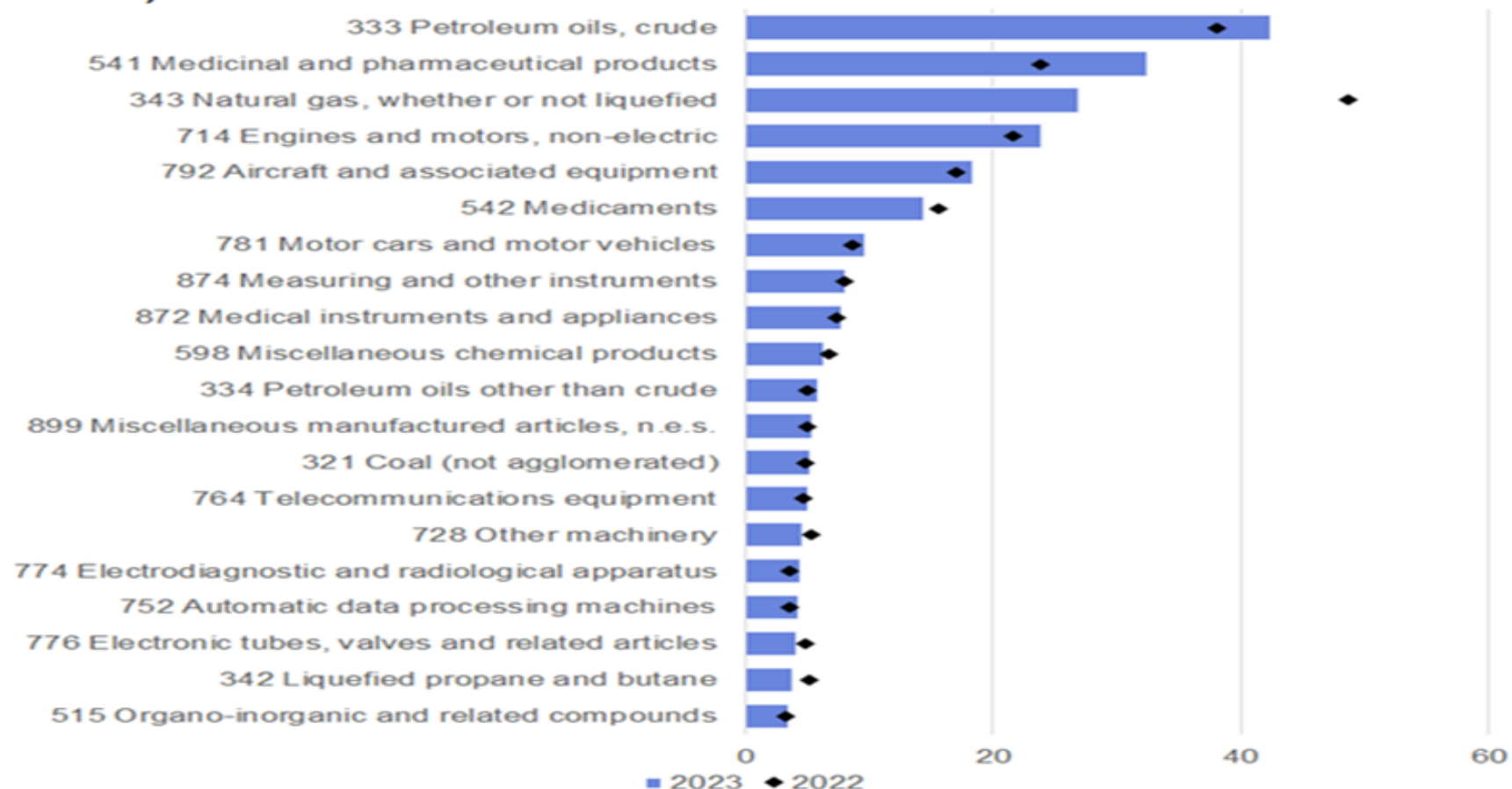
EU most exported goods to the United States, 2023 (€ billion)

Source: Eurostat (online data code: DS-018995)

eurostat

EU most imported goods from the United States, 2023 (€ billion)

Source: Eurostat (online data code: DS-018995)

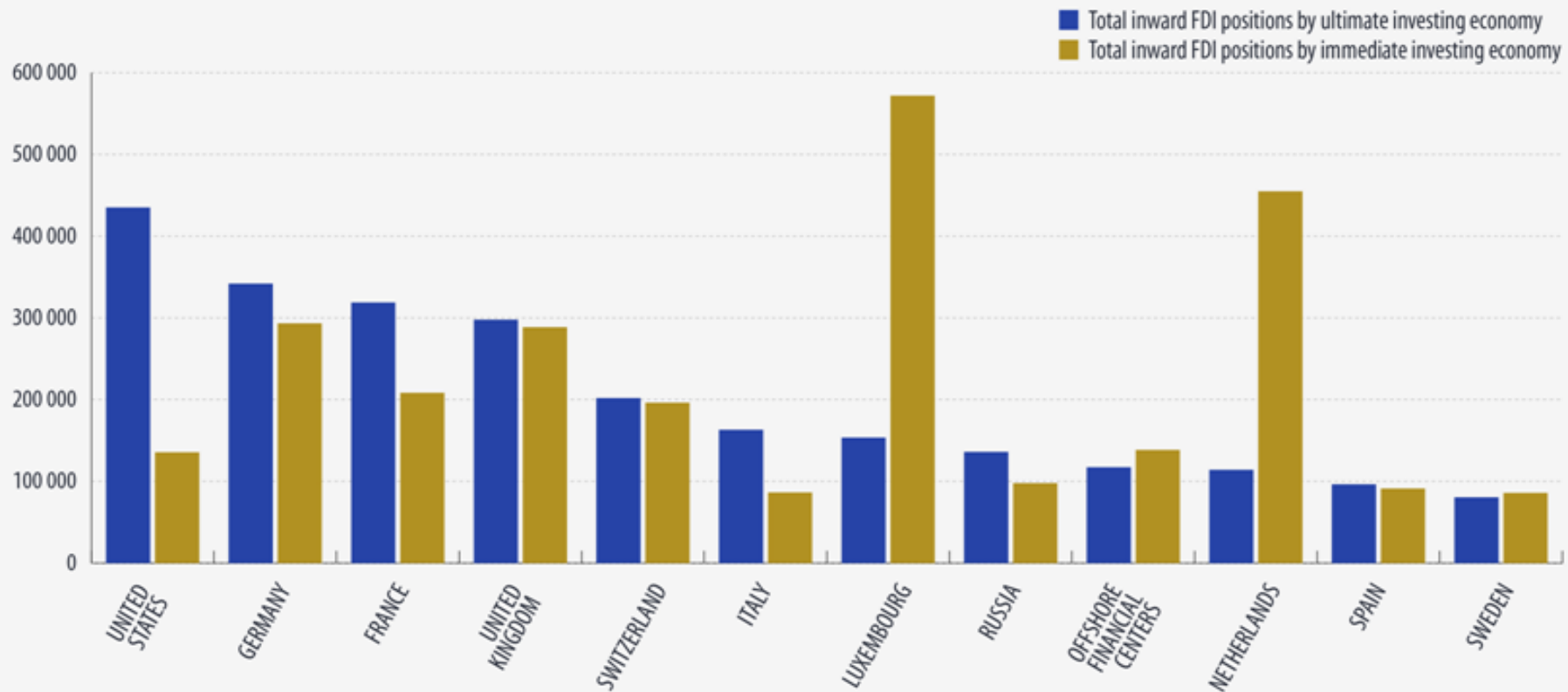
EU trade balance of goods with the United States, 2023

(€ million)

	€ million
Germany	85 800
Italy	42 093
Ireland	31 098
Sweden	10 062
Austria	9 678
Finland	5 626
Denmark	4 695
Slovakia	4 215
Portugal	2 983
Hungary	2 308
Czechia	1 870
Romania	775
Greece	614
Poland	593
Slovenia	574
Bulgaria	519
Latvia	269
France	236
Estonia	218
Cyprus	1
Malta	-98
Luxembourg	-163
Qatar	-191

Total inward foreign direct investment positions, 2022

(€ in millions)

Data sorted by total ultimate inward foreign investment positions, highest to lowest.

! Το ΑΕΠ της Ε.Ε το 2008 ήταν μεγαλύτερο από των ΗΠΑ,
σήμερα η αμερικάνικη οικονομία είναι σχεδόν
50% μεγαλύτερη από την ευρωπαϊκή

ΑΕΠ, ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ, ΣΕ ΤΡΙΣ. ΔΟΛ.

Correlation between key regions / countries

Correlation from June 2014 to June 2024 (daily USD returns)

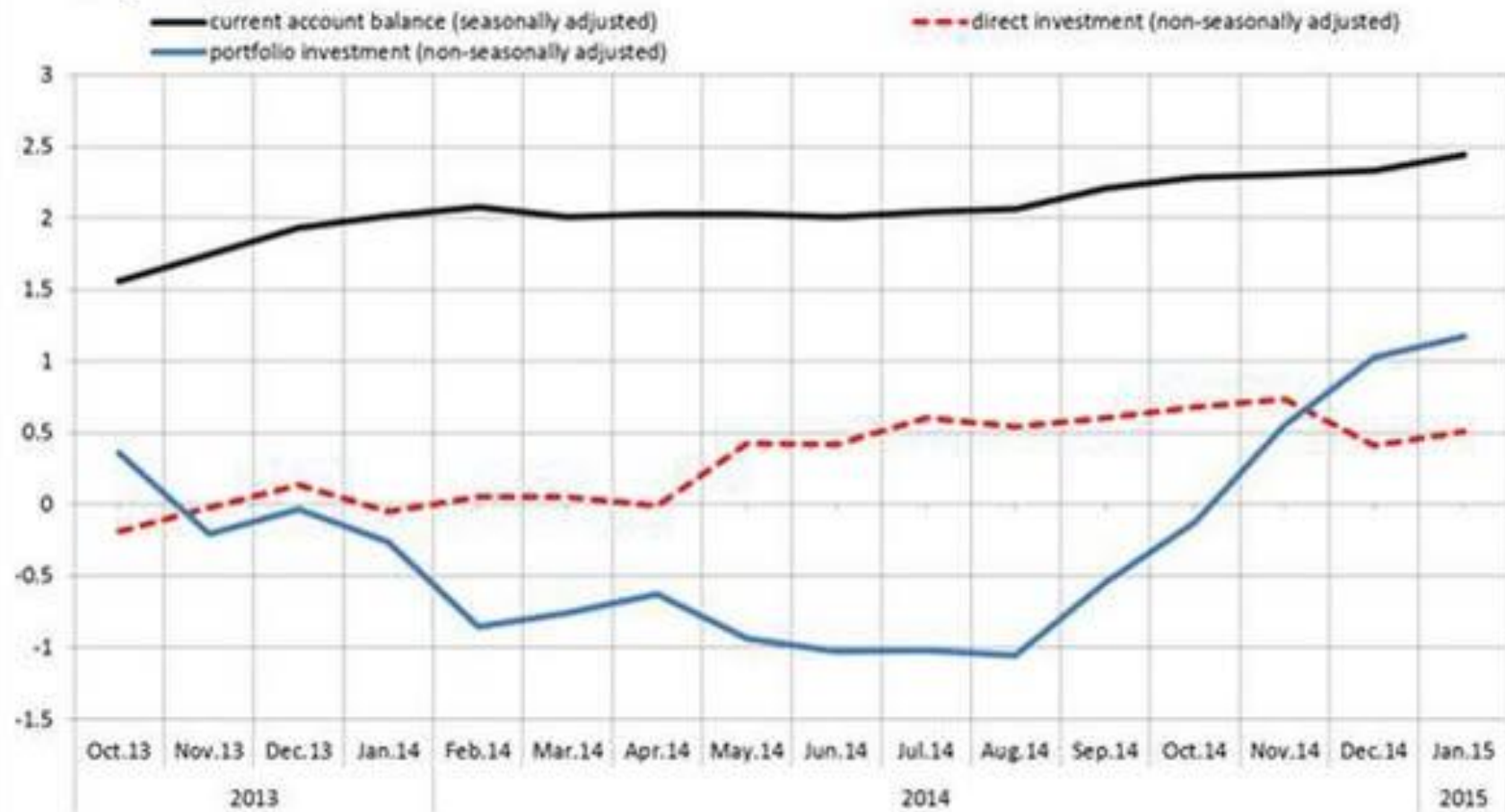
	EURO STOXX 50	STOXX Europe 600	U.S.	Canada	Japan	Asia Pac. ex. China
EURO STOXX 50	1.00	0.98	0.55	0.68	0.25	0.44
STOXX Europe 600		1.00	0.55	0.71	0.28	0.48
U.S.			1.00	0.73	0.12	0.26
Canada				1.00	0.22	0.40
Japan					1.00	0.88
Asia Pac. ex. China						1.00

Key: 0.00 = no correlation —————> 1.00 = moving in unison

Source: STOXX. Data as of June 28, 2024. Regions are represented, respectively, by the following price indices: STOXX USA, STOXX Canada, STOXX Japan and STOXX Asia Pacific ex. China.

Chart 1: Balance of payments of the euro area: 12-month cumulated transactions

(as a percentage of GDP)

Source: ECB.

Individual countries with shares of FDI inflows larger than GDP:

Figure 3 shows the relation between the share of EU GDP (log value) and the share of the total value of extra-European FDI inflows (log value). The line is a linear regression line based on the observations. Figure 3 highlights that 15 of the 34 countries are situated above the line, indicating that a country performs better than expected. These countries are old and new EU Member States, non-member States, candidate countries as well as both countries in and out of the Eurozone. The countries performing much better than expected in attracting extra-European FDI inflows, i.e. are the most distant from the line, are Luxembourg (LU), the UK (UK) and Cyprus (CY).

Figure 3 Shares of GDP and FDI inflows by country, 2003-2015

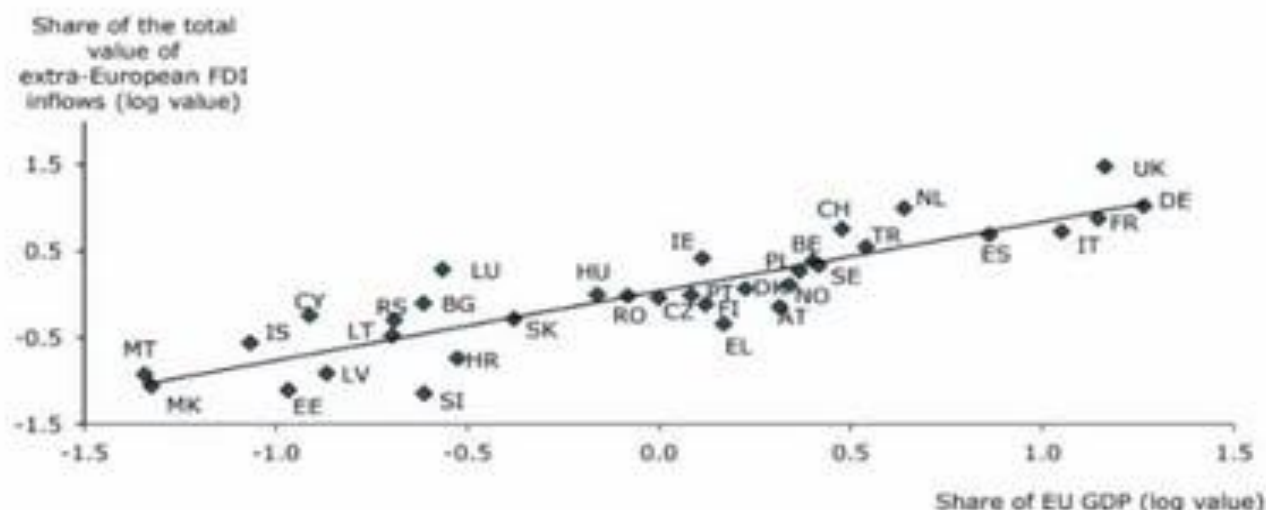
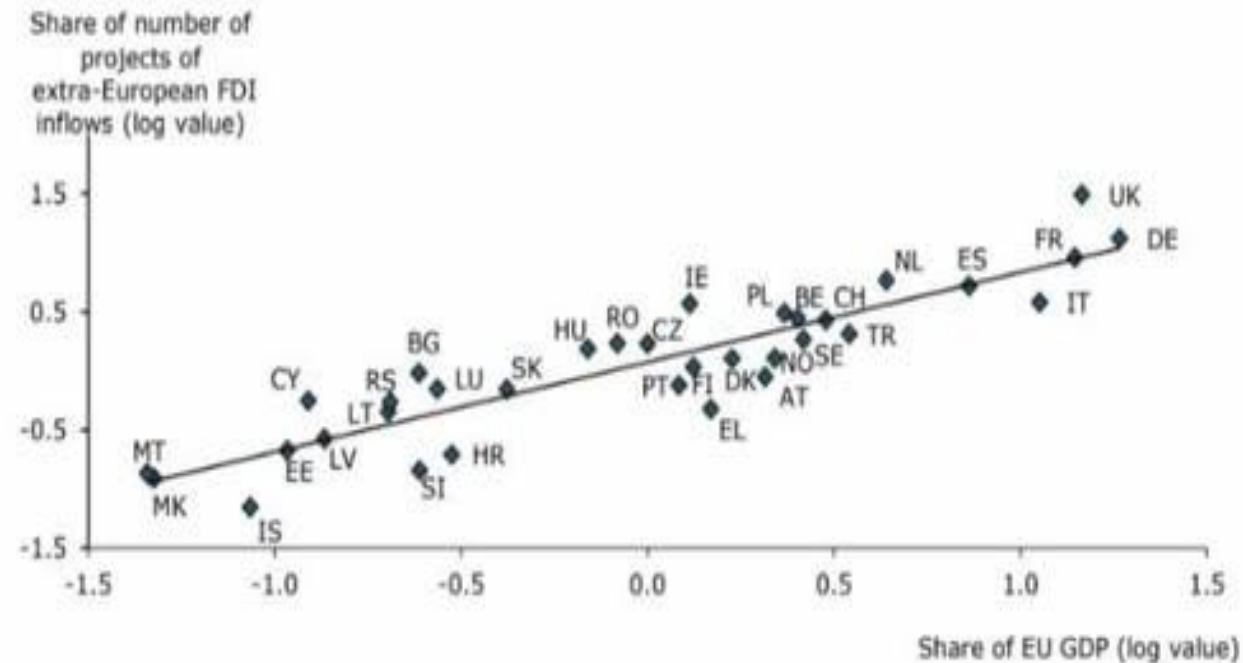

Figure 4 Shares of FDI projects and GDP by country, 2003-2015

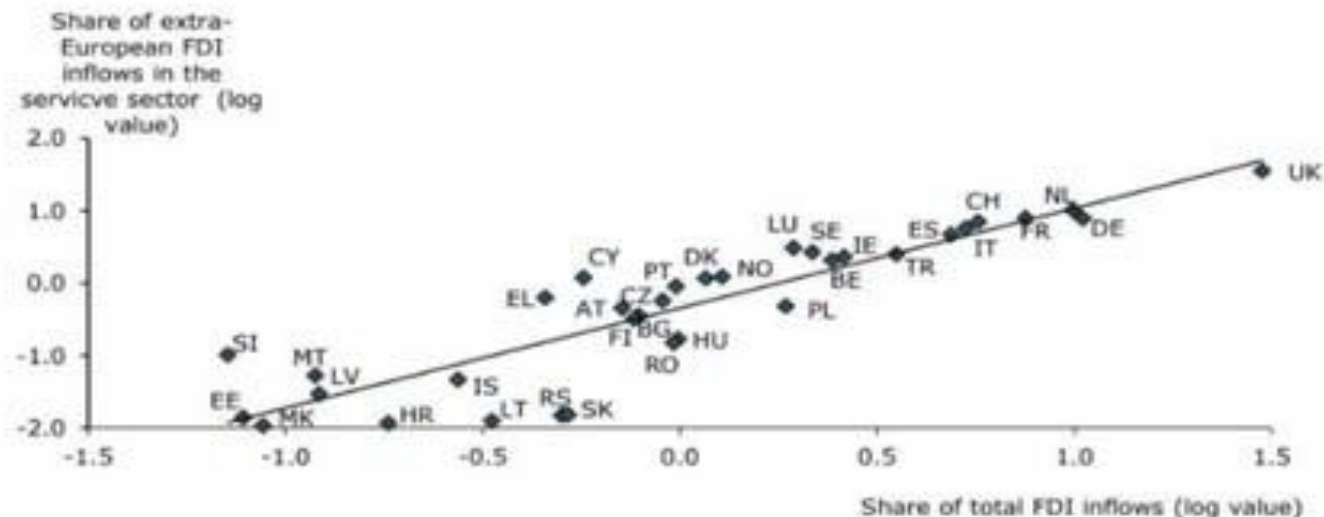
Note: Shares of the number of projects of extra-European FDI inflows: Number of projects for each country during the period 2003-2015 as a share of the total number of projects at the European level during the period 2003-2015.

Shares of EU GDP: annual average GDP value for each country during the period 2003-2015 as a share of the annual average European GDP for the period 2003-2015.

No data for Albania, Bosnia & Herzegovina, Liechtenstein and Montenegro.

Source: ESPON FDI (2018) based on BvD's Zephyr and the Financial Times databases

Figure 7 Shares of FDI in the service sector and of total FDI by country, 2003-2015

Note: Shares of extra-European FDI inflows in the service sector: Deal values in the service sector for each country during the period 2003-2015 as a share of the total deal value of M&As at the European level during the period 2003-2015.

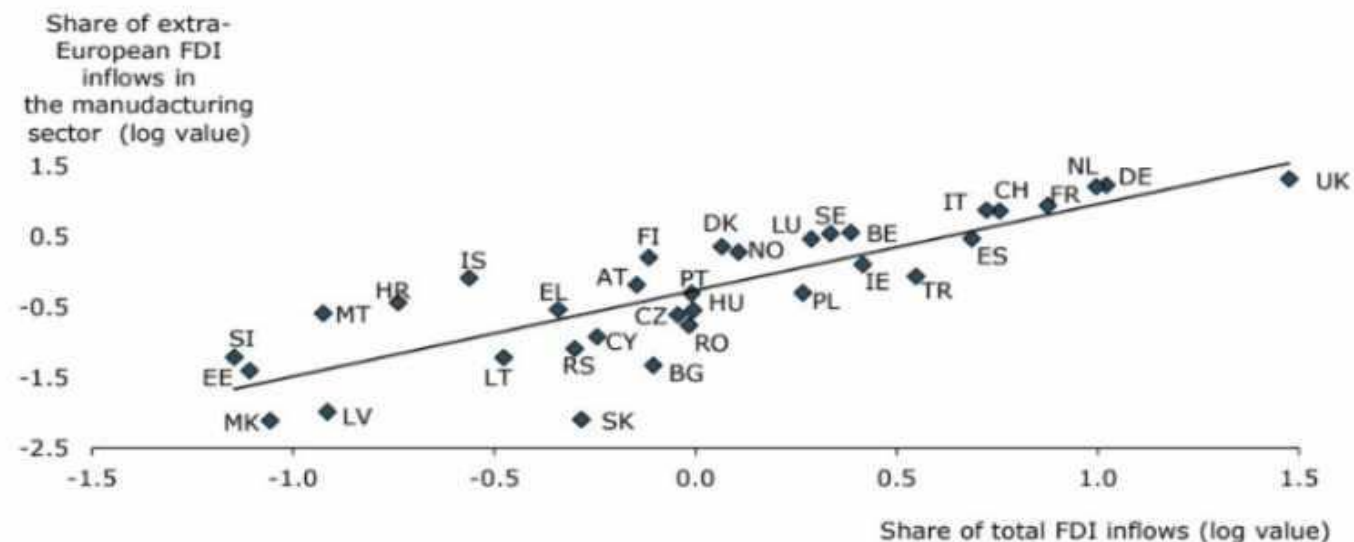
Shares of total FDI inflows: deal values of FDI for each country during the period 2003-2015 as a share of the total deal value at the European level during the period 2003-2015.

No data for Albania, Bosnia & Herzegovina, Liechtenstein and Montenegro.

Source: ESPON FDI (2018) based on BvD's Zephyr and the Financial Times databases

1.6.2 Manufacturing sector

Figure 8 Shares of FDI in the manufacturing sector and total FDI by country, 2003-2015

Note: Shares of extra-European FDI inflows in the manufacturing sector: Deal values in the manufacturing sector for each country during the period 2003-2015 as a share of the total deal value of M&As at the European level during the period 2003-2015.

Shares of total FDI inflows: deal values of FDI for each country during the period 2003-2015 as a share of the total deal value at the European level during the period 2003-2015.

No data for Albania, Bosnia & Herzegovina, Liechtenstein and Montenegro.

Source: ESPON FDI (2018) based on BvD's Zephyr and the Financial Times databases

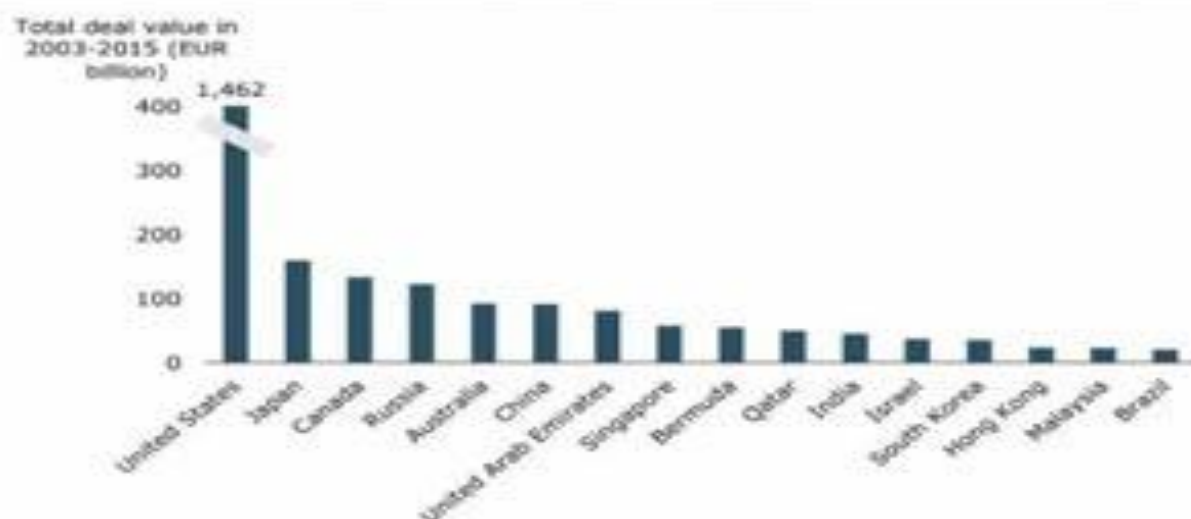
1.7 Source country

Background elements:

Extra-European FDI inflows to European countries originate from 115 countries. The risk of investing abroad may be smaller if there exist some relationship between the two countries, e.g. common language, historical ties or geographic adjacency.

A look at the collected data in Figure 9 reveals that the main source country for extra-European FDI inflows is the US. The second country is Japan. This section will therefore look into these two countries. Furthermore, we decided to also look into the BRIC countries.

Figure 9 Main source countries of FDI towards Europe, 2003-2015

Note: Source countries with at least 1 per cent of the total deal value 2003-2015.

Source: ESPON FDI (2018) based on BvD's Zephyr and the Financial Times databases

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΥΛΙΚΟ

- ❖ <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2023&locations=US&start=1961> Δεδομένα εθνικών λογαριασμών της Παγκόσμιας Τράπεζας και αρχεία δεδομένων Εθνικών Λογαριασμών
- ❖ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/european-statistical-monitor/> Ευρωπαϊκό Στατιστικό Παρατηρητήριο
- ❖ Έκδοση: Νοέμβριος 2024 | Επόμενη ενημέρωση: 17 Δεκεμβρίου 2024

Επιπλέον Υλικό

- ❖ Οι ΗΠΑ αποτελούν το πρώτο κύριο εμπορικό εταίρο της ΕΕ με εξαγωγές ,ανέρχονται στα 47bnτον Ιούλιο του 2024 ,οι εισαγωγές ήταν στο 27.6 και το εμπορικό ισοζύγιο στο 19.4.
- ❖ <file:///C:/Users/30694/OneDrive/%CE%88%CE%B3%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B1/Euro%20area%20international%20trade%20in%20goods%20surplus%20%E2%82%AC21.2%20bn%20-%20Eurostat.html>

Πολιτικό Πλαίσιο

Ρωσική Εισβολή στην Ουκρανία (2022)

Μέρος 1ο

Ε.Ε :

1. Καταδίκασε και απαίτησε από την Ρωσία να σταματήσει τις στρατιωτικές ενέργειες.
2. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο -> Παροχή ανθρωπιστικής, πολιτικής, οικονομικής, χρηματοδοτικής, στρατιωτικής και διπλωματικής βοήθειας.
3. Μέτρα: Ατομικές και οικονομικές κυρώσεις, απαγορεύσεις στα μέσα επικοινωνίας, αναστολή απλούστευσης θεωρήσεων.

ΗΠΑ:

1. Προμήθεια οπλικού εξοπλισμού αξίας 50 δισεκ. δολαρίων.
2. Κυρώσεις σε νομικά πρόσωπα (κινέζικες και ρωσικές εταιρείες).
3. Πίεση συμμάχων, ιδίως Γερμανίας, για παροχή βαρέων αρμάτων μάχης.

Δάνειο "Αγάπης"

Μέρος 2ο

Ιούνιος 2024:

- ❖ G7: συμφωνία για παροχή μη επιστρεπτέου δανείου ύψους 50 δις δολαρίων.
- ❖ Από τα περίπου 240 δισ. δολάρια σε παγωμένα περιουσιακά στοιχεία της Ρωσικής ΚΤ.
- ❖ ΗΠΑ: απαίτηση για ανθεκτικό καθεστώς κυρώσεων από την Ε.Ε.
- ❖ Ε.Ε: αναπροσαρμογή των κυρώσεων -> τα assets ανανεώνονται πλέον κάθε 36 μήνες (αίτημα των ΗΠΑ).

Ισραήλ - Παλαιστίνη

Ε.Ε:

- ❖ Υποστήριξη χάρτη πορείας (Biden).
- ❖ Ανθρωπιστική βοήθεια ύψους 940,8 εκατ. ευρώ ("Ομάδα Ευρώπης") -> τρόφιμα, ύδρευση, στέγαση κ.α.
- ❖ Ανθρωπιστική αερογέφυρα και θαλάσσιος διάδρομος.
- ❖ Διπλωματικές πιέσεις και διμερείς εθνικές σχέσεις (όπως ΗΠΑ).

ΗΠΑ:

- ❖ Παροχή στρατιωτικής βοήθειας, ενίσχυση αμερικανικής παρουσίας στη Μέση Ανατολή.
- ❖ Νέα ανθρωπιστική βοήθεια 135 εκατ. \$ -> κάλυψη βασικών αναγκών (ύδρευση, αποχέτευση και υγειονομικών αναγκών). Συνολική ανθρωπιστική βοήθεια 1,2 δισ. \$.
- ❖ Έκκληση για κατάπαυση πυρός
- ❖ 11/12/23: ανακοίνωση ΗΠΑ για άρνηση χορήγησης βίζας σε εποίκους υπεύθυνους για υπονόμευση ειρήνης και ασφάλειας.

Απόψεις για Κίνα;

Ε.Ε:

- ❖ Κίνα: στρατηγικός της εταίρος -> Στρατηγική Εταιρική Σχέση.
- ❖ Βασικός εταίρος της Κίνας ,και το αντίστροφο, στον τομέα εμπορίου.
- ❖ G20: Προώθηση δημοσίων αγαθών, βιώσιμης ανάπτυξης, δημόσιας ασφάλειας, κράτους δικαίου και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- ❖ Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας: αμοιβαία προσπάθεια για συνεργασία για επίτευξη παγκόσμιας ειρήνης και ασφάλειας.

ΗΠΑ:

- ❖ Ανέκαθεν οι σχέσεις με την Κίνα ήταν τεταμένες.
- ❖ Εμπόριο: επί προεδρία Trump επιβλήθηκαν δασμοί σε κινέζικα προϊόντα.
- ❖ Κίνα: προώθηση προστατευτισμού.
- ❖ Καταδίκασαν την Κίνα για καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τα χρόνια.

Επανεκλογή Trump: Επιδράσεις και Προβληματισ μοί

Περιβάλλον:

- ❖ 2η έξοδος από Συνθήκη του Παρισιού -> "Η κλιματική αλλαγή είναι μία μεγάλη απάτη"

Διατλαντικές Σχέσεις:

- ❖ Αμφιβολίες για αξία ευρωατλαντικών σχέσεων

Άμυνα και ΝΑΤΟ:

- ❖ Απειλή "εξόδου" από το ΝΑΤΟ
- ❖ Πίεση υπολοίπων συμμάχων για μεγαλύτερη χρηματική συνδρομή

Εμπόριο και Οικονομία:

- ❖ Νεοπροστατευτισμός -> δασμοί
- ❖ Basel III: Ρύθμιση τραπεζικού τομέα

Πολιτικές Επιπτώσεις:

- ❖ Άνοδος ευρωπαϊκών ακροδεξιών κομμάτων
- ❖ Project 2025

Συνοψίζοντας

- ❖ Οι σχέσεις Ε.Ε.-ΗΠΑ: πολύπλευρες βασισμένες σε κοινές αξίες και ισχυρές δομές διαλόγου.
- ❖ Οικονομική και πολιτική σύμπραξή τους -> κρίσιμη για παγκόσμια σταθερότητα και ευημερία.
- ❖ Αποστασιοποίηση των δύο εταίρων και διαφοροποίηση στην διαχείριση διεθνών ζητημάτων, κρίσεων.

Πηγές Πληροφόρησης:

<https://www.capital.gr/ecfr-eu/3691358/ena-eniaio-metopo-pos-oi-ipa-kai-i-ee-mporoun-na-xeperasoun-tis-emporikes-entaseis-gia-na-antimetopisoun-tin-kina/>

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/el/news/dasmologiki-symfonia-metaxy-ton-inomenon-politeion-kai-tis-eyropaikis-enosis>

<https://www.kathimerini.gr/visual/infographics/562912930/megalonei-to-oikonomiko-chasma-ipa-e-e/>

<https://www.naftemporiki.gr/opinion/1641025/o-prostateytismos-apeilei-to-diethnes-emporio/>

<https://www.naftemporiki.gr/finance/world/1575559/giati-to-oikonomiko-programma-toy-tramp-apeilei-tin-eyropi/>

https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/eu-us-data-transfers_en

<https://www.capital.gr/ecfr-eu/3691358/ena-eniaio-metopo-pos-oi-ipa-kai-i-ee-mporoun-na-xeperasoun-tis-emporikes-entaseis-gia-na-antimetopisoun-tin-kina/>

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/el/news/dasmologiki-symfonia-metaxy-ton-inomenon-politeion-kai-tis-eyropaikis-enosis>

<https://www.kathimerini.gr/visual/infographics/562912930/megalonei-to-oikonomiko-chasma-ipa-e-e/>

<https://www.naftemporiki.gr/finance/world/1630927/giati-anthoyn-oi-prasines-ependyseis-stis-ipa-kai-menoyn-stasimes-stin-ee/>

<https://www.euronext.com/en/news/demystifying-liquidity-gap-between-european-and-us-equities>

<https://www.ft.com/content/bbfb909f-5209-4cb2-9bbc-3db58f5bc2cf>

https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/united-states_en

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-response-ukraine-invasion/>

<https://news.rik.cy/article/2024/8/23/nees-kuroseis-apo-epa-gia-ten-rosike-eisbole-sten-oukrania/>

<https://www.fortunegreece.com/article/ipa-o-trab-katalogizei-ston-zelenski-meridio-efthinis-gia-ti-rosiki-eisvoli-stin-oukrania/>

<https://www.naftemporiki.gr/kosmos/1747868/ipa-kyroseis-kata-400-ontotiton-poy-enischyoyin-tin-polemiki-michanitis-rosias/>

<https://www.in.gr/2023/02/01/world/oukrania-anazitoun-oi-ipa-stratigiki-dieksodou-apo-ton-polemo/>

<https://www.insider.gr/oikonomia/336437/ti-zitoyn-oi-ipa-apo-tin-ee-gia-paketo-ton-50-dis-dolarion-pros-tin-oykrania>

<https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2024/06/04/israelpalestine-statement-by-the-hr-on-behalf-of-the-eu-in-support-of-the-three-phase-roadmap-to-an-enduring-ceasefire-and-release-of-hostages/>

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-humanitarian-support-to-palestinians/>

<https://www.tovima.gr/2024/01/22/diplomatia/stin-ee-oi-ypeks-israil-palaistinis-ti-tha-symvei-an-den-parastoun-eperxomenes-kyroseis/>

<https://www.rosa.gr/kosmos/ipa-anakoinosan-prostheti-voitheia-135-ekat-stin-palaistini/>

<https://www.news247.gr/kosmos/kiroseis-tis-ee-enantion-tou-israil-zitoun-66-evrovouleftes/>

<https://www.kathimerini.gr/world/562766398/amerikanikes-kyroseis-se-israilinoys-epoikoys-tis-dytikis-ochthis/>

<https://gr.euronews.com/my-europe/2023/12/11/kyrwseis-kata-israelinwn-epoikwn-kai-tis-hamas-exetazoun-oi-ypex>

<https://odeth.eu/%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE-%CE%AD%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%AF%CE%BD%CE%B1-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CE%B4%CF%8D%CF%83%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%B7-%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%81/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/MEMO_16_2258

<https://www.politico.com/news/2024/11/10/trump-withdrawal-paris-agreement-different-00188002>

https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiA88a5BhDPArisAFj595i3hpcVLvw8PtPB2KzL4sGQd7315h9kVaULA4-V0DARTtazFqSy5C4aAmciEALw_wcB

<https://www.brookings.edu/books/the-marshall-plan-and-the-shaping-of-american-strategy/>

<https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/05/70-years-ago-a-harvard-commencement-speech-outlined-the-marsh><https://useu.usmission.gov/history/hall-plan-and-calmed-a-continent/>

<https://useu.usmission.gov/history/>

<https://www.presidency.ucsb.edu/documents/2007-us-eu-summit-statement>

<https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2008/12/20081212-7.html>

<https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2007/04/20070430-4.html>

https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59_en

<https://www.cvce.eu/en/education/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/41ec0591-012e-4c25-a617-0d169fff9e82>

<https://oxfordre.com/politics/display/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-1125>

<https://www.cvce.eu/en/education/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/7a99db8f-f46a-45dd-8855-a9684a61faeb>

<https://academic.oup.com/edited-volume/34380/chapter/291561182>

https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_67656.htm?fbclid=IwY2xjawG7pkJleHRuA2FlbQlXMAABHemVLQTcRoVIRucqGb2j3IPaWXSQRoi1uCGoqXTKjmGjmpG9IJGmE6SUw_aem_ZI4xZLk9z3S80xorJgYcvw

Σας ευχαριστούμε για την
προσοχή σας!
